

سرگذشت مدیریت صنعتی در ایران
از زبان بنیانگذار آن

۱۳۹۶

سرشناسه	:	نیازمند، رضا، ۱۳۰۰ -
عنوان و نام پدیدآور	:	سرگذشت مدیریت صنعتی در ایران از زبان بنیانگذار آن مهندس رضا نیازمند/ به کوشش انجمن مدیریت ایران، تهران: نزهت، ۱۳۹۴.
مشخصات نشر	:	۲۹۶ ص: مصور، جدول.
مشخصات ظاهری	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۷۱۱۰۶-۴
شابک	:	فیفا
وضعیت فهرست نویسی	:	نیازمند، رضا، ۱۳۰۰ - - خاطرات
موضوع	:	مدیریت صنعتی - ایران
موضوع	:	توسعه صنعتی - ایران - تاریخ
موضوع	:	انجمن مدیریت ایران
شناسه افزوده	:	۱۳۹۴ ن ۹ ت/ HC۴۸۰
رده بندی کنگره	:	۳۳۸/۹۵۵
رده بندی دیویی	:	۴۱۷۱۹۸۰
شماره کتابشناسی	:	

انجمن مدیریت ایران

عنوان: سرگذشت مدیریت صنعتی در ایران از زبان بنیانگذار آن مهندس رضا نیازمند

مؤلف: به کوشش انجمن مدیریت ایران

صفحه آرای و طراحی جلد: شرکت نگاه شرقی سبز

ناشر: مؤسسه انتشارات نزهت

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۵

قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ ریال

شابک: 978-600-771106-4

کلیه حقوق برای انجمن مدیریت ایران محفوظ است.

آدرس: تهران، بلوار کریمخان زند، روبروی خیابان ایرانشهر، نبش کوچه عسجدی.

شماره ۱، طبقه ۵ تلفن: ۸۸ ۸۲ ۷۸ ۷۸ - ۸۸ ۸۲ ۴۸ ۸۶

www.iranmanagement.org

فهرست مطالب

۱۲	پیشگفتار
۱۷	فصل اول
	زندگی خانواده‌ی اتهام «اسپیل» در ایران انتقین کار دولتی
۲۷	فصل دوم
	مسافرت به آمریكا برای ادامه تحصیل بازگشت به ایران کار با مشاورین ماوراء بحر
۳۷	فصل سوم
	رفتن مجدد به آمریكا و ادامه تحصیل در رشته مدیریت صنعتی
۴۳	فصل چهارم
	مراجعت از آمریكا کار در سازمان برنامه با ابتهاج چهار سال کار با هیأت مشاوران جرج فرای
۵۵	فصل پنجم
	مدیریت عامل شرکت نساجی ایران مدیریت عامل شرکت مصالح ساختمانی ریاست مرکز راهتپایی صنایع تأسیس سازمان مدیریت صنعتی عضو هیأت مدیره مرکز تئورین ایتالیا

۷۷	فصل ششم تصویب قانون اصلاحات ارضی آغاز بزرگ‌ترین رکود اقتصادی در ایران
۹۱	فصل هفتم تأسیس وزارت اقتصاد پایه‌گذاری تکنوکراسی در ایران تأسیس بانک ایران، رکود و پیشرفت سریع صنایع
۱۲۵	فصل هشتم پیشنهاد ریاست دانشگاه آمل مهر (دانشگاه شریف)
۱۳۳	فصل نهم تأسیس سازمان گسترش و پراکنش صنایع ایران نماینده ایران در سازمان بهره‌وری آسیا
۱۶۱	فصل دهم ریاست هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت صن سرچشمه
۲۰۱	فصل یازدهم بازنشسته شدن از خدمات دولتی و آغاز کار شخصی تشکیل شرکت پوریران
۲۳۵	فصل دوازدهم اصلاح مدیریت تولید در کارخانه اتومبیل‌سازی ولوو در سوئد دریافت نشان شوالیه از پادشاه سوئد
۲۴۱	فصل سیزدهم انقلاب خروج از ایران
۲۴۷	فصل چهاردهم برگشت به ایران دوران نویسندگی
۲۵۵	ضمایم

پیشگفتار

چندی پیش و در اصل پس از انتشار کتاب تانوکسی و سیاست گذاری اقتصادی در ایران که به همت آقای دکتر علی اصغر سعیدی (استاد جامعه شناسی دانشگاه تهران) و مصاحبه ایشان با جناب دکتر رضا نیازمند انتشار یافت، از آقای دکتر رضا نیازمند خواستیم تا در مصاحبه‌ای سرگذشتی از زندگی مدیریتی خود را ارائه دهند تا با چاپ آن توسط انجمن مدیران صنعت ایران، اثر ذی‌قیمت و گرانقدری برای علاقمندان مدیریت صنعتی به یادگار گذاشته شود.

گرچه مصاحبه در سن نود و چهار سالگی و عوارض ناشی از آن مطلقاً برای انسان کار سهل و آسانی نبود، لیکن با بزرگواری، پیشنهاد انجمن را پذیرفتند و نتیجه آن که حاصل ماه‌ها گفت‌وگو در جلسات متعدد، کتاب پیش روی شماست. امید واثق داریم این کتاب برای علاقمندان مدیریت صنعتی، مدیران ایران در صنعت، کارشناسان، دانشجویان و علاقمندان توسعه مدیریت صنعتی در کشور به یادگار باقی بماند.

به طوری که ملاحظه خواهید کرد، دکتر نیازمند در زندگی مدیریتی خود با صدها مشکل سیاسی و مدیریتی مواجه بوده‌اند؛ مشکلاتی که در هر مورد با کاربرد روش‌های مدیریتی که نتیجه سال‌ها تحصیل و مهارت شخصی ایشان بوده گره‌گشایی و حل شده است.

نتیجه این موفقیت‌ها دریافت یک نشان طلا از سازمان بهره‌وری آسیایی، شش نشان از دولت ایران (شش نشان از طرف شاه)، هفت تشویق‌نامه از کارشناسان و مؤسسات مدیریتی خارجی و دریافت نشان و لقب شوالیه از پادشاه سوئد است.

در پایان مصاحبه از ایشان پرسیدیم که به داده یک از فعالیت‌هایتان بیشتر افتخار می‌کنید؟ در جواب گفتند: نوسازی پنج کارخانه ورشکست شد که بی‌لیاقتی مدیران آن‌ها موجب شده بود نتوانند اقساط وام‌های خود را پرداخت و در نتیجه ورشکست شدند. بانک ملی این کارخانه‌ها را مصادره کرده بود و طبق تصمیم دولت وقت، کارخانه‌ها به من واگذار شدند. آن‌ها را با کاربرد روش‌های مدیریت صنعتی نوین، نوسازی و بدهی آن‌ها را پرداخت کردم. کارکنان را تعلیم و مدیریت نوینی در آن‌ها اعمال کنم تا واحدهای تولیدی به سودآوری برسند، آنگاه خانه‌ها را به صاحبانشان تحویل دهم. این دیگر نطق و خطابه و سخنرانی نبود بلکه امتحان عملی بود که نشان دهنده مدیریت صنعتی دانشی است که از طریق کاربرد تکنیک‌های معین نه تنها می‌تواند سبب نجات واحدهای ورشکسته شود که حتی اسباب سودآوری آن‌ها را فراهم نماید. نوسازی این پنج واحد تولیدی در همان دوران پنج ساله‌ای صورت گرفت که مدیرعامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران برآم و وظیفه اصلی‌ام ساخت چهار کارخانه بزرگ در تبریز و اراک، دو مدرسه تربیت تکنیسین و اعزام ۱۵۰ مهندس به شوروی، چک اسلواکی و رومانی و هم چنین ساخت ده هزار خانه مسکونی در تبریز و اراک برای کارمندان این واحدها بود. آنچه در اجرای این برنامه، برآیم حاصل شد دریافت «نشان درجه اول آبادانی و پیشرفت» بود که نه قبل و نه بعد از آن به شخص دیگری داده نشد. شاید این بزرگ‌ترین درس مدیریتی باشد که برای علاقمندان به رشته مدیریت صنعتی از خود به جا گذاشته‌ام.